

Nr 83

LANDSKAPSLAG

om skogsvård

Föredragen för Republikens President den 23 januari 1998

Utfärdad i Mariehamn den 21 april 1998

I enlighet med lagtingets beslut¹⁾ stadgas:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Inledande bestämmelse

I denna lag finns bestämmelser om bedrivande av skogsbruk för virkesproduktion på skogsbruksmark.

Skogsbruk skall bedrivas så att skogbruksmarkens virkesproducerande förmåga på ett hållbart sätt nyttjas samtidigt som den biologiska mångfalden och skogens mångsidiga utnyttjande beaktas.

Denna lag hindrar inte att skogsbruksmark tas i anspråk för annat ändamål än virkesproduktion. Denna lag skall inte tillämpas till den del bestämmelserna strider mot bestämmelser i landskapslagen om naturvård (82/98) eller mot bestämmelser som är utfärdade med stöd av sagda lag.

2 §

Definitioner

I denna lag använda begrepp skall ha den betydelse som anges i denna paragraf.

Med **skogsbruksmark** avses för virkesproduktion lämpligt markområde som inte i väsentlig omfattning används för annat ändamål. Ett markområde skall anses lämpligt för virkesproduktion om där kan produceras i genom-

snitt minst en kubikmeter virke om året per hektar. Till skogsbruksmark hör dessutom skogbärande mark som inte huvudsakligen används för annat ändamål än skogsbruk. Såsom skogsbruksmark anses inte

a) naturreservat som bildats enligt landskapslagen om naturvård,

b) områden som enligt fastställd stads-, byggnads- eller annan plan, generalplaner undantagna, är avsedda för annat ändamål än skogsbruk samt

c) andra områden som enligt landskapsstyrelsens beslut är särskilt skyddsvärda eller används för forskning eller annat särskilt ändamål.

Med **skogsbestånd** avses en samling träd eller skogsplantor som växer inom en viss areal och karakteriseras av en viss enhetlighet beträffande ålder, trädslagsblandning m.m.

Med **hållbart nyttjande** avses att skog och skogsbruksmark sköts och används på ett sådant sätt att artrikedomen och produktionsförmåga bevaras.

Med **beståndsvårdande avverkning** avses avverkning som utförs för att främja tillväxten och kvaliteten på ett kvarblivande skogsbestånd.

Med **förnyelseavverkning** avses avverkning som utförs i syfte att anlägga ett nytt skogsbestånd.

Med **förnyelseplan** avses en plan över såväl förnyelseavverkningen som den egentliga förnyelsen.

Med **anläggning av skogsbestånd** avses

¹⁾ Ls framst. nr 9/1996-97

Nu bet. nr 11/1996-97

åtgärder för att åstadkomma ett utvecklingsdugligt skogsbestånd.

Med **insekt- eller svampskador** avses sjukdomar som insekter eller svampar kan orsaka på växande träd eller skogsplantor i skog och som medför en betydande nedgång i virkesproduktionen eller försämring av virkeskvaliteten.

Med **gagnvirke** avses virke som fyller gällande villkor för massaved eller timmer.

Med **skogsbrukare** avses den markägare, markinnehavare eller innehavare av annan särskild besittningsrätt som ansvarar för skogsbruk på viss skogsbruksmark.

Med **avverkare** avses den skogsbrukare eller innehavare av en särskild avverkningsrätt som ansvarar för en avverkning.

Med **skogsodlingsmaterial** avses frön, plantor, sticklingar och annat förökningsmaterial.

2 kap. Avverkning av skog

3 §

Beståndsvårdande avverkning och förnyelseavverkning

En beståndsvårdande avverkning skall utföras så att det kvarblivande skogsbeståndet kan utvecklas och motsvara markens virkesproducerande förmåga.

En förnyelseavverkning kan utföras när ett skogsbestånd är förnyelsemoget. Förnyelsemetoden bör vara ändamålsenlig med avseende på markens och skogsbeståndets beskaffenhet. Ett skogsbestånd kan förnyas då

- det uppnått tillräcklig dimension,
- det uppnått tillräcklig ålder eller om dess
- virkesförråd eller tillväxt understiger hälften av vad som är normalt på växtplatsen (underproduktion).

Landskapsstyrelsen kan genom landskapsförordning utfärda bestämmelser om minsta kvarblivande skogsbestånd och kvalitet vid beståndsvårdande avverkning samt om förutsättningar för förnyelseavverkning.

4 §

Godkännande av förnyelseplan före förnyelseavverkning

En förnyelseavverkning som avser en större yta än en halv hektar får inte påbörjas innan en förnyelseplan godkänts av landskapsstyrelsen. En avverkning i enlighet med en godkänd förnyelseplan kan utföras inom tre kalenderår.

En avverkare skall innan en avverkning som avses i 1 mom. påbörjas tillse att det finns en godkänd förnyelseplan.

5 §

Anmälningsplikt

Innan skogsbruksmark med en yta större än en halv hektar tas i anspråk för annat ändamål än virkesproduktion skall en anmälan om detta göras till landskapsstyrelsen.

6 §

Förnyelseplan

Av en förnyelseplan skall framgå

- avverknings- och förnyelsesättet och
- på vilket sätt natur-, landskaps- och fornminnesvärden beaktats samt om i 12 § avsedda biotoper berörs och hur de beaktats.

Landskapsstyrelsen kan besluta närmare om vilka uppgifter som skall framgå av en förnyelseplan.

7 §

Avverkarens ansvar

En avverkare ansvarar vid avverkningen för att bestämmelserna i denna lag följs.

3 kap. Nytt skogsbestånd

8 §

Anläggande av nytt skogsbestånd

Där avsikten är att förnya skogsbeståndet genom plantering eller sädd skall åtgärden vara slutförd senast inom tre år efter utförd förnyelseavverkning. Om inte ett godtagbart plantbestånd uppstått inom tre år efter utförd skogsodling skall lämpliga åtgärder vidtas för att viddas för att förnya eller komplettera plantbeståndet.

Om inte ett godtagbart plantbestånd uppstått inom sju år efter förnyelseavverkning där avsikten är att förnya beståndet genom naturlig förnyelse skall lämpliga åtgärder vidtas för att förnya eller komplettera plantbeståndet.

Om skäl föreligger kan landskapsstyrelsen förlänga de i 1 och 2 mom. angivna tiderna.

En skogsbrukare kan befrias från skyldigheten att förnya ett skogsbestånd, om det trots lämpliga åtgärder inte uppstått ett godtagbart plantbestånd på området.

Landskapsstyrelsen kan genom landskapsförordning utfärda bestämmelser om vad som skall anses vara ett godtagbart plantbestånd, om uppskattningsgrunder för ändamålet samt om val av skogsodlingsmaterial.

9 §

Ansvar för att anlägga ny skog

Markägaren ansvarar för anläggandet av nytt skogsbestånd. När äganderätten till skogs-

bruksmark övergår till ny ägare övergår även denna skyldighet.

Om skogsbrukaren är annan än markägaren har brukaren ansvaret för anläggandet av nytt skogsbestånd, om inte annat särskilt har överenskommits eller det med beaktande av omständigheterna i övrigt är skäligt att rikta skyldigheten mot markägaren.

Den markägare eller brukare som ansvarar för mark som enligt anmälan skall tas i bruk för annat ändamål än virkesproduktion skall snarast anlägga nytt skogsbestånd, om marken inte tagits i bruk för annat ändamål än virkesproduktion inom tre år efter avverkningen.

4 kap. Skogsodlingsmaterial

10 §

Skogsodlingsmaterial

Skogsodlingsmaterial som används vid anläggande av skog skall ha förutsättningar att utvecklas väl så att skogsmarkens virkesproducerande förmåga på ett hållbart sätt nyttjas. Landskapsstyrelsen kan genom landskapsförordning utfärda bestämmelser om vilket skogsodlingsmaterial som får användas samt om handel med och användning av sådant material.

11 §

Skadeståndsskyldighet

Om ett parti skogsodlingsmaterial på grund av uppsåt eller oaktsamhet från producenten inte överensstämmer med av denna lämnade uppgifter och skada därför uppkommer för markägaren eller brukaren, eller om partiet inte uppfyller av landskapsstyrelsen med stöd av 10 § fastställda krav, skall skadan ersättas av producenten. En säljare av ett parti skogsodlingsmaterial har samma ansvar om skadan orsakats genom dennas oaktsamhet.

5 kap. Skyddsvärda objekt

12 §

Bevarande av skyddsvärda objekt

Finns det i ett skogsbestånd biotoper som är viktiga för bevarandet av den biologiska mångfalden skall avverkning och andra åtgärder där utföras så att dessa biotopers särart och betydelse inte äventyras, om inte detta innebär en olägenhet som inte är ringa vid fastighetens användning för fastighetsägaren eller en innehavare av en särskild rättighet. Landskapsstyrelsen kan genom landskapsförordning utfärda

bestämmelser om sådana hänsyn som vid bevarande av skogsbruk skall tas för att bevara särarten och betydelsen hos biotoper som är viktiga för bevarande av den biologiska mångfalden.

Bestämmelser om skyddsvärda objekt samt ersättning för åtgärdsinskränkningar finns i landskapslagen om naturvård och i landskapslagen om fornminnen (9/65) samt i bestämmelser som är utfärdade med stöd av sagda lagar.

6 kap. Insekt- eller svampskador

13 §

Allmän bestämmelse

Avverkning eller lagring av barrträdsvirke skall utföras så att massförökning av för skogen skadliga insekter eller svampar undviks.

14 §

Borttransport av virke från avverkningsplats och uppslagsplats

Tallvirke som fyller gagnvirkesdimensionerna och som avverkat före den 1 juni skall transporteras bort från avverknings- eller uppslagsplats senast den 1 juli.

Granvirke som fyller gagnvirkesdimensionerna och som avverkat före den 1 juli skall transporteras bort från avverknings- eller uppslagsplats senast den 1 augusti.

I stället för att transportera bort virket kan virkesägaren täcka över, barka eller på annat sätt behandla virket så att skogsskadeinsekter inte kan sprida sig från virket.

15 §

Skadad skog

Om mer än fem kubikmeter barrträd per hektar skadats av insekt- eller svampangrepp, storm, snö eller skogsbrand skall markägaren ombesörja borttransport av virket. Sådan transport skall ske före utgången av den i 14 § angivna tiden för borttransport av virke.

Markägaren är inte skyldig att vidta i 1 mom. nämnda åtgärder om kostnaderna kanvisas vara oskäligt stora eller åtgärderna annars måste anses oskäliga.

16 §

Skadeståndsskyldighet

Försummar en virkesägare eller skogsbrukare sin skyldighet enligt 13-15 §§ och har trädbeståndets tillväxt och allmäntillstånd i någon annans skog till följd av detta väsentligt försämrats är han skyldig att ersätta den uppkomna skadan.

7 kap. Tillsyn

17 §

Tillsynsmyndighet

Tillsyn enligt denna lag utövas av landskapsstyrelsen.

18 §

Tillsynsmyndighetens åtgärder

Om det har konstaterats att någon bedriver skogsbruk i strid mot denna lag skall landskapsstyrelsen tillse att underlåtelsen eller överträdelsen upphör. Detta kan ske genom

- a) råd och rekommendationer,
- b) överenskommelse eller beslut att den som bedrivit skogsbruk i strid mot denna lag skall vidta nödvändiga åtgärder inom viss tid för att avhjälpa en skada,
- c) beslut att nödvändiga åtgärder skall utföras av landskapsstyrelsen på bekostnad av den som nyttjat skogsbruksmark i strid mot denna lag,
- d) åtgärdsförbud eller genom
- e) beslut att vidta annan åtgärd som leder till att underlåtelsen eller överträdelsen upphör.

Om en avverkare vilken inte är densamma som skogsbrukaren nyttjat skogsbruksmark i strid mot denna lag bör skogsbrukarens medgivande finnas med i en överenskommelse om rättande åtgärder. Om skogsbrukaren inte samtycker till att landskapsstyrelsen förpliktar en avverkare att utföra de nödvändiga åtgärderna kan landskapsstyrelsen låta dem utföras på skogsbrukarens bekostnad.

Föreläggande enligt 1 mom. b punkten att vissa nödvändiga åtgärder skall utföras av den som bedrivit skogsbruk i strid mot denna lag kan förenas med vite.

19 §

Åtgärdsförbud

Åtgärdsförbud kan meddelas tillsvidare för planerade eller påbörjade skogsbruksåtgärder om det har konstaterats att en påbörjad avverkning eller annan skogsbruksåtgärd inte följer bestämmelserna i denna lag eller att överenskommelse som avses i 18 § intekommit till stånd eller medfört avsett resultat.

Ett åtgärdsförbud skall gälla i nödvändig omfattning och skall träda i kraft omedelbart. Åtgärdsförbudet skall vara skriftligt och skall utan dröjsmål delges den berörda skogsbrukaren eller avverkaren.

Föreläggande av åtgärdsförbud enligt denna lag kan förenas med vite.

20 §

Syn

Landskapsstyrelsen kan besluta om syn på platsen för en påbörjad eller avslutad skogsbruksåtgärd sedan åtgärdsförbud har meddelats. Syn skall äga rum utan dröjsmål. Tidpunkten för synen skall delges skogsbrukaren och avverkaren. Vid synen skall de vidtagna åtgärderna och deras skogliga konsekvenser undersökas och ett beslutsunderlag för ärendets fortsatta behandling i landskapsstyrelsen upprättas. Synemännen skall skriva protokoll över förrättad syn.

21 §

Synerämnd

Syn verkställs av en synerämnd bestående av en av landskapsstyrelsen anställd skogsfackman, en av en skogsvårdsförening anställd fackman samt en person som utsetts av kommunstyrelsen i den kommun inom vars område skogsbruksmarken är belägen. I ärenden där miljövärdsfrågor är väsentliga kan även en av landskapsstyrelsen anställd sakkunnig person ingå i synerämnden.

8 kap.

Straff- och påföljdsbestämmelser

22 §

Skogsbruksbrott

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet vid avverkning eller annat skogsbruk bryter mot bestämmelserna i denna lag döms för *skogsbruksbrott* till böter.

23 §

Brott mot krav på förnyelseplan

Den som uppsåtligt eller av vårdslöshet bryter mot kravet på godkänd förnyelseplan enligt 2 kap. döms för *brott mot krav på förnyelseplan enligt landskapslagen om skogsvård* till böter.

9 kap.

Särskilda bestämmelser

24 §

Landskapets skogsbruksmark

Avseende skogsbruk som bedrivs på landskapets mark är endast denna lags 1 kap., 2 kap. utom 4-5 §§ samt 3-6 kap. tillämpliga. Bestämmelserna om förnyelseplaner skall dock i tillämpliga delar även gälla landskapets skogar.

25 §

Besvär

Ett beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

26 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

27 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 september 1998.

Mariehamn den 21 april 1998

ROGER JANSSON
lantråd

Anders Eriksson
föredragande ledamot

Genom denna lag upphävs landskapslagen om enskilda skogar (8/68). Landskapslagen om enskilda skogar skall dock tillämpas avseende avverkningar som utförts innan denna lag trätt i kraft.

En av landskapsstyrelsen med stöd av 2 § 2 mom. landskapslagen om enskilda skogar godkänd avverknings- och förnyelseplan gäller inom den av landskapsstyrelsen beslutade giltighetstiden. Om ingen giltighetstid fastställts gäller en sådan plan två kalenderår efter ikraftträdandet av denna lag.

